

Sygn. akt V CZ 78/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Wojciech Katner

SSN Bogumiła Ustjanicz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa S. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.
przeciwko B. G.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 stycznia 2014 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 12 września 2013 r.,

1) oddala zażalenie;

2) zasądza od powódki na rzecz pozwanego kwotę

**1800 zł (jeden tysiąc osiemset) tytułem kosztów postępowania
zażaleniowego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 12 września 2013 r., z uwagi na niewniesienie opłaty od tego pisma w terminie przewidzianym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c. Z dokonanych przez Sąd Apelacyjny ustaleń wynika, że postanowienie tego Sądu z dnia 15 maja 2013 r. oddalające zażalenie pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego, oddalające wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od apelacji, doręczono pełnomocnikowi powódki w dniu 23 maja 2013 r. Opłata w wysokości 1 500 zł została wniesiona w dniu 29 maja 2013 r., a pozostała jej część, w wysokości 4 500 zł, w dniu 26 czerwca 2013 r., po doręczeniu wezwania Sądu Okręgowego o uzupełnienie braku. Sąd Apelacyjny uznał, że częściowe uregulowanie opłaty nie stanowi wypełnienia obowiązku opłacenia środka odwoławczego, jeśli nie było połączone z ograniczeniem zakresu zaskarżenia i wartości przedmiotu zaskarżenia. Wezwanie Sądu Okręgowego było bezprzedmiotowe, skoro z art. 112 ust. 3 u.k.s.c. przewiduje obowiązek wniesienia opłaty przez adwokata, radcę prawnego i rzecznika patentowego bez wzywania ze strony sądu.

Powódka w zażaleniu zarzuciła zaskarżonemu postanowieniu naruszenie prawa procesowego przez błędną wykładnię art. 373 w związku z art. 370 k.p.c., art. 112 u.k.s.c., art. 130² oraz art. 130 k.p.c. polegającą na przyjęciu, że jej pełnomocnik w ustawowym terminie uiścił opłatę w nieprawidłowej wysokości. Domagała się zmiany postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Uchylenie z dniem 1 lipca 2009 r. art. 130² § 3 k.p.c. przez ustawę z dnia 5 grudnia 2008 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 234, poz.157) przywróciło obowiązek przewodniczącego sądu do wzywania, także reprezentujących strony adwokatów, radców prawnych i rzeczników patentowych, którzy nie dopełnili obowiązku

przewidzianego w art. 10 u.k.s.c., do uzupełnienia braków fiskalnych pism procesowych podlegających opłacie sądowej. Potrzeba usprawnienia postępowania na etapie wypełniania tego obowiązku, związanego z rozpoznawaniem wniosku strony o zwolnienie od kosztów sądowych, spowodowała zmianę treści art. 112 u.k.s.c. Z dniem 19 kwietnia 2010 r. weszła w życie ustawa z dnia 17 grudnia 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2010 r. Nr 7, poz. 45), która zmieniła treść art. 112 u.k.s.c. przez dodanie ust. 2 i 3; zgodnie z art. 4, ma zastosowanie w rozpoznawanej sprawie. Na tych pełnomocników nałożony został, stosownie do art. 112 ust. 3 u.k.s.c., obowiązek uiszczania opłat sądowych od wniesionych pism procesowych, bez wzywania przez przewodniczącego sądu, w tygodniowym terminie od doręczenia (ogłoszenia) postanowienia oddalającego wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych albo postanowienia oddalającego zażalenie na takie postanowienie. Zmiana ta oznacza zarówno wyznaczenie terminu do uiszczenia opłaty sądowej, w razie prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych, jak i wyłączenie możliwości wdrożenia postępowania naprawczego objętego art. 130 § 1 k.p.c. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2012 r., I CZ 36/12, niepubl.). Prawomocne oddalenie takiego wniosku stanowi zatem zupełną informację co do rodzaju i rozmiaru opłaty, terminu jej uiszczenia oraz skutków niedopełnienia obowiązku. Z tego względu dla zachowania wskazanego terminu nie ma znaczenia fakt, że po jego bezskutecznym jego upływie przewodniczący sądu wezwie pełnomocnika do uiszczenia opłaty (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2011 r., V CZ 73/11; z dnia 22 marca 2012 r., V CZ 154/11, niepublikowane).

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2012 r., III CZP 56/12 (OSNC 2013 r., nr 6, poz. 70) wyrażony został trafny pogląd, podzielany w niniejszej sprawie, że art. 112 ust. 3 u.k.s.c. ma zastosowanie, przy uwzględnieniu art. 10 u.k.s.c., zarówno do sytuacji, w której wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych został zgłoszony przez stronę przed wydaniem przez przewodniczącego sądu zarządzenia wzywającego ją do opłacenia pisma, jak i wówczas, gdy wniosek złożony został wraz z pismem procesowym podlegającym opłacie lub po jego wniesieniu, a przed wydaniem zarządzenia, wzywającego do opłacenia pisma.

Stanowisko to jest wyrazem akceptacji wcześniejszych zapatrywań Sądu Najwyższego wyartykułowanych w powołanych orzeczeniach (por. uchwałę z dnia 9 lutego 2012 r., III CZP 92/11, OSNC z 2012 r., nr 7-8, poz. 87; postanowienia z dnia 23 marca 2011 r., V CZ 7/11; z dnia 28 września 2011 r., I CZ 86/11; z dnia 26 października 2011 r., I CZ 91/11; z dnia 3 lutego 2012 r., I CZ 172/11; z dnia 22 marca 2012 r., V CZ 154/11, niepublikowane).

Utrwalone zostało w orzecznictwie Sądu Najwyższego również stanowisko, że wykonanie obowiązku opłacenia pisma polega na wniesieniu prawidłowo ustalonej opłaty, w pełnej wysokości (por. postanowienie z dnia 10 października 2012 r., I CZ 118/12, niepubl.). Konsekwencją niedopełnienia tego obowiązku, w odniesieniu do opłaty sądowej od apelacji, w terminie przewidzianym w art. 112 ust. 3 u.k.s.c., jest jej odrzucenie na podstawie art. 373 w związku z art. 370 k.p.c.

Z powyższych względów zażalenie powódki podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania zażaleniowego oparte zostało na zasadzie odpowiedzialności za wynik sprawy na tym etapie postępowania, stosownie do art. 98 § 1 w związku z art. 361, art. 391 § 1, art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.